

9. 11. 2012

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Úhrada exekučně vymáhané pohledávky třetí osobou jako důvod pro zastavení exekuce

Dle ustanovení § 268 odst. 1 písm. g) o.s.ř. je důvodem pro zastavení výkonu rozhodnutí a v návaznosti na ustanovení § 52 odst. 1 exekučního řádu též pro zastavení exekuce zánik práva přiznaného exekučním titulem (samozřejmě za předpokladu, že výkon rozhodnutí či exekuce ještě nebyly provedeny). Typickým důvodem zániku vymáhaného práva, resp. jemu odpovídající povinnosti je přitom její splnění.

Pokud dojde ke splnění exekučně vymáhané povinnosti (tj. vymáhané pohledávky včetně jejího příslušenství a nákladů exekuce) ze strany povinného tzv. v rámci exekuce vůči soudnímu exekutorovi, nečiní taková situace v praxi žádný problém, pokud se tak stane buď na základě výzvy soudního exekutora k dobrovolnému plnění dle ustanovení § 46 odst. 5 exekučního řádu, nebo na základě provedení exekuce některým ze zvolených exekučních prostředků. V takovém případě je exekuce ukončena ex lege zánikem pověření soudního exekutora ve smyslu ustanovení § 51 písm. c) exekučního řádu a nařízenou, resp. probíhající exekuci není třeba zvlášť usnesením soudního exekutora či soudu zastavovat.

Problematickým případem se však může stát situace, kdy dojde k úhradě exekučně vymáhané pohledávky vůči soudnímu exekutorovi tzv. mimo rámec vedené exekuce, a to zejména pokud se tak stane v důsledku úhrady vymáhané pohledávky ze strany třetí osoby např. na základě dohody mezi třetí osobou a povinným ve smyslu ustanovení § 534 občanského zákoníku.

V praxi jsme se totiž setkali právě s případem, kdy byla exekučně vymáhaná pohledávka včetně příslušenství a nákladů exekuce uhrazena třetí osobou na základě dohody této třetí osoby s povinným ve smyslu ustanovení § 534 občanského zákoníku k rukám soudního exekutora a kdy byl však následný návrh na zastavení exekuce ve smyslu ustanovení § 55 exekučního řádu, odůvodněný zánikem vymáhaného práva dle ustanovení § 268 odst. 1 písm. g) o.s.ř. v návaznosti na ustanovení § 52 odst. 1 exekučního řádu, soudním exekutorem ve smyslu ustanovení § 55 odst. 3 exekučního řádu (pro nesouhlas oprávněného se zastavením exekuce) postoupený k rozhodnutí Okresnímu soudu v Českých Budějovicích, přesto tímto soudem zamítnut a toto zamítavé rozhodnutí následně potvrzeno i Krajským soudem v Českých Budějovicích jako soudem odvolacím.

Nastala tak paradoxní situace, kdy sice byla vymáhaná pohledávka včetně příslušenství a nákladů exekuce zcela uhrazena a soudním exekutorem k návrhu povinného dokonce zrušeny veškeré zákazy ve smyslu ustanovení § 44a odst. 2 exekučního řádu, proti povinnému však byla i nadále vedena formálně, věcně však zcela bezdůvodně exekuce, a i nadále vůči němu působilo generální inhibitorium ve smyslu ustanovení § 44a odst. 1 exekučního řádu a kdy např. u jeho nemovitého

majetku byla v katastru i nadále evidována poznámka ohledně nařízené exekuce.

Okresní soud v Českých Budějovicích přitom založil své zamítavé usnesení pouze na jediné skutečnosti, a to té, že soudní exekutor, ačkoli v řízení byla prokázána úplná úhrada exekučně vymáhané pohledávky včetně příslušenství a nákladů exekuce k rukám soudního exekutora, dosud oprávněnému vymáhanou pohledávku nevyplatil a nedošlo tak údajně k zániku přiznaného práva ve smyslu ustanovení § 268 odst. 1 písm. g) o.s.ř., neboť k tomu dojde toliko vyplacením vymáhané pohledávky oprávněnému. Současně tak posvětil postup soudního exekutora, který nevyplacení vymáhané pohledávky oprávněnému odůvodnil existencí insolvenčního řízení vedeného proti povinnému (ve fázi před rozhodnutím o úpadku, resp. ve fázi odvolacího řízení o odvolání insolvenčního návrhatele proti usnesení o zamítnutí insolvenčního návrhu).

Krajský soud v Českých Budějovicích usnesení Okresního soudu v Českých Budějovicích potvrdil, když sice v odůvodnění svého rozhodnutí výslovně (v souladu s ustálenou soudní judikaturou - viz např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ve věci sp. zn. 20 Cdo 4481/2007) zkonstatoval, že zaplacení exekučně vymáhané pohledávky včetně příslušenství a nákladů exekuce třetí osobou je sice důvodem pro zastavení exekuce ve smyslu ustanovení § 268 odst. 1 písm. g) o.s.ř., na druhou stranu však své rozhodnutí založil na stejném závěru jako Okresní soud v Českých Budějovicích, tedy na závěru, že pokud soudní exekutor dosud oprávněnému nevyplatil vymáhanou pohledávku, nelze exekuční řízení zastavit.

Dle našeho, byť i neopodstatněného názoru tak došlo k vydání velmi nebezpečného soudního rozhodnutí, v důsledku kterého by mohla na základě vzájemné účelové součinnosti soudních exekutorů a oprávněných nebo naopak v důsledku jejich vzájemného sporu být vedena na majetek povinných exekuce v podstatě do „nekonečna“.

Povinný proto podal proti rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích dovolání k Nejvyššímu soudu ČR, kde formuloval zejména následující otázky zásadního právního významu (ačkoli přípustnost dovolání byla beztak dána ustanovením § 238a odst. 1 písm. c) o.s.ř.):

- zaniká v důsledku zaplacení exekučně vymáhané pohledávky včetně příslušenství, nákladů exekuce a nákladů oprávněného třetí osobou z jejího majetku za povinného na základě dohody uzavřené s povinným ve smyslu ustanovení § 534 občanského zákoníku na účet soudního exekutora jakožto zákonem pověřeného subjektu a tedy i zákonného místa platebního tato pohledávka a je tak dán důvod pro zastavení exekuce ve smyslu ustanovení § 268 odst. 1 písm. g) o.s.ř. nebo k zániku exekučně vymáhané pohledávky dochází za stejných okolností až vyplacením soudním exekutorem takto obdržených finančních prostředků oprávněnému, kdy však závisí výlučně na vůli soudního exekutora příp. dalších okolnostech, zda a kdy se tak stane - např. v případě insolvenčního řízení či exekuce vedené na majetek oprávněného k výplatě dojít vůbec nemusí;
- je přípustné, aby za situace, kdy za povinného uhradila na účet soudního exekutora exekučně vymáhanou pohledávku včetně příslušenství, nákladů exekuce a nákladů oprávněného třetí osoba ze svého majetku na základě dohody uzavřené s povinným ve smyslu ustanovení § 534 občanského zákoníku byla i nadále vedena na majetek povinného exekuce a působilo tak proti němu značně omezující generální inhibitorium dle ustanovení § 44a odst. 1 exekučního řádu?

Nejvyšší soud ČR shledal dovolání v dané záležitosti jednak za přípustné, a to jak ve smyslu ustanovení § 238a odst. 1 písm. c) o.s.ř.), tak s ohledem na existenci vymezených otázek zásadního právního významu, a jednak za důvodné, a usnesení jak Krajského soudu v Českých Budějovicích, tak Okresního soudu v Českých Budějovicích zrušil a věc vrátil Okresnímu soudu v Českých Budějovicích k dalšímu řízení.

Co je však podstatné, ve svém rozhodnutí se Nejvyšší soud ČR jednoznačně k dané záležitosti postavil a jednoznačně vymezil (popř. částečně potvrdil své předchozí) právně závazné závěry a tedy i judikaturní názory, že:

- splnění dluhu k rukám soudního exekutora včetně splnění dluhu třetí osobou na základě ustanovení § 534 občanského zákoníku má jednoznačně za následek zánik exekučně vymáhaného práva a tedy i existenci důvodu k zastavení exekuce dle ustanovení § 268 odst. 1 písm. g) o.s.ř. v návaznosti na ustanovení § 52 odst. 1 exekučního řádu s tím, že případné prodlení soudního exekutora s předáním částky, kterou přijal od povinného, oprávněnému je ryze věcí vnitřního vztahu mezi nimi a nemůže jít k tíži povinného, který dluh splnil; jinými slovy exekučně vymáhané právo zaniká již jeho splněním – zaplacením vymáhané pohledávky k rukám soudního exekutora a nikoli až vyplacením takto obdržené částky oprávněnému;
- i když účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení proti povinnému nastaly před tím, než třetí osoba na účet soudního exekutora příslušnou částku na úhradu vymáhané pohledávky včetně příslušenství, nákladů předcházejícího řízení a nákladů exekuce (nákladů oprávněného a soudního exekutora), nemá a nemůže mít dosud probíhající insolvenční řízení proti povinnému žádný vliv na dané exekuční řízení, neboť uvedená částka byla uhrazena z majetku třetí osoby a nikoliv z majetku dlužníka ani jiného majetku náležejícího do majetkové podstaty, kterého se tak nedotýká,

čímž by mělo být do budoucna v obdobných případech jasno a výše popsanému formálnímu vedení exekuce zamezeno.

Mgr. Daniel Kaucký,
advokát

[Sládek & Partners, advokátní kancelář, v.o.s.](#)

Janáčkovo nábř. 39/51
150 00 Praha 5

Tel.: +420 251 119 311
Fax: +420 251 119 318

e-mail: sekretariat@ak-sladek.cz

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)